

Nr 65.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning af två markområden, tillhöriga Väster-norrlands regementes förra öfningsplats Sångå mo; gifven Stockholms slott den 23 februari 1912.

Under åberopande af närlagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att de å bifogade karta öfver förutvarande mötesplatsen Sångå mo med C och D betecknade områden om tillhoppa 5 hektar 98 ar 7 kvadratmeter må försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande och inflytande köpeskilling, sedan kostnaderna för försäljningen afdragits, tillgodoföras landtförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF

David Bergström.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
23 februari 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Statsråden: PETERSSON,
              SCHOTTE,
              BERG,
              BERGSTRÖM,
              friherre ADELSWÄRD,
              PETRÉN,
              STENSTRÖM,
              LARSSON,
              SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Bergström, anförde:

Historik.

»Sedan Västernorrlands regementes öfningsplats förflyttats från Sånge mo till Sollefteå och förstnämnda plats icke vidare erfordrades för något regementets behof, föreslog Kungl. Maj:t uti nådig proposition den 27 januari 1905 (N:r 49) Riksdagen medgifva,

dels att ett å en öfver Sånge mo upprättad karta, hvilken torde få bifogas detta protokoll, med B betecknad område, som från Sånge kyrkoherdeboställe tillagts mötesplatsen, finge till bostället återställas mot upphörande af den därför utgående årliga afgälden, 267 kronor 39 öre, dock att dåvarande boställsinnehafvaren skulle äga att af de till arméförvaltningen ingående arrende-, jordskylds- och tomtöresmedel

årligen under sin återstående tjänstetid uppbära skillnaden mellan nämnda afgäld och det belopp, hvartill markens afkastning efter verkställd syn kunde uppskattas,

dels ock att de å samma karta med C och D betecknade områden om tillhopa 5 hektar 98 ar 7 kvadratmeter finge till den högstbjudande försäljas för en köpeskilling, ej understigande 3,000 kronor, att ingå till landtförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Riksdagen biföll uti skrifvelse den 29 april 1905 (N:r 71) denna proposition, och Kungl. Maj:t föreskref genom nådigt bref den 7 juli 1905, *dels* att såväl det med A å berörda karta betecknade område, hvilket enligt afhandling den 16 maj 1846 af dåvarande kyrkoherden i Sånga öfverlåtits till Kungl. Maj:t och Kronan att utan någon ersättning begagnas, så länge Kronan kunde vara i behof däraf, och öfver hvilket område Kungl. Maj:t på den grund ansåg sig kunna förfoga utan Riksdagens hörande, som ock området B skulle återställas till kyrkoherdebostället, området B mot förutnämnda villkor, *dels* ock att områdena C och D skulle genom arméförvaltningens å fortifikationsdepartementet försorg å allmän auktion till den högstbjudande försäljas för minst förutnämnda köpeskilling.

Områdena A och B hafva ock efter verkställda syne- och värderingsförrättningar återlämnats till Sånga prästbord och nuvarande innehafvaren af prästbordet har i sammanhang därmed i enlighet med Riksdagens medgifvande tillförsäkrats en årlig ersättning af 200 kronor, utgörande skillnaden mellan den för området B förut utgående årliga afgäld och det belopp, hvartill markens afkastning uppskattats.

Uti underdånig skrifvelse den 8 augusti 1906 anmälde arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet, att för områdena C och D icke kunnat vid utlysta auktioner erhållas det fastställda minimipriset, hvarför departementet hemställde, att dessa jordområden, hvilka enligt departementets åsikt icke erfordrades eller kunde komma att erfordras för något landtförsvarets behof, finge tillsvidare bibehållas i Kronans ägo samt förvaltningen af dem öfverflyttas från arméförvaltningen till domänstyrelsen. Sedan domänstyrelsen emellertid uti häröfver den 18 september 1906 afgifvet utlåtande ansett områdena icke lämpade för en under styrelsens förvaltning ställd skogsodling utan i stället föreslagit, att styrelsen skulle bemyndigas vidtaga åtgärder för områdenas uppdelning i smärre lotter, afsedda dels till bostadslägenheter dels ock i fråga om den bättre odlingsbara jorden till odlingslägenheter, förklarade Kungl. Maj:t den 28 september 1906, att fortifikationsdepartementets

framställning icke för det dåvarande föränledde till någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Då antagliga köpeanbud å sistnämnda områden icke heller under hand kunde erhållas, anmodade fortifikationsdepartementet uti skrifvelse den 31 oktober 1906 chefen för sjätte arméfördelningen att öfvertaga vården och förvaltningen af dessa områden. Dessa förvaltas för närvarande i enlighet med bestämmelserna uti nådiga förordningen angående förvaltningen af landtförsvaret tillhörande fastigheter den 11 oktober 1907.

Yttnehåll
och beskaf-
fenhet.

Ifrågavarande två med C och D betecknade områden, hvilkas sammanlagda areal utgör, såsom ofvan nämnts, 5 hektar 98 ar 7 kvadratmeter och å hvilka Kronan den 11 maj 1888 erhållit lagfart, äro med undantag af norra delen utaf förstnämnda område bevuxna med skog. Norra hälften af området C utgöres af förutvarande åkerfält, som nu äro igenvallade. I nordöstra hörnet finnas lämningar af befästningsarbeten. Området genomskäres af en djup ravin, i hvars botten framlöper ett mindre vattendike. Ravinen, hvars södra del är bevuxen med större träd och å hvars norra del finnas mindre buskar, sträcker sig in å området D samt upptager dettas nordöstra del. Äfven å denna del af ravinen och området D:s östliga del finnas stora tall- och granträd, men å området i öfrigt förekomma endast enstaka större träd, mellan hvilka marken är betäckt med själfsådda små tallplantor.

Utredningar
af sakkunniga.

De år 1908 inom landtförsvarsdepartementet tillkallade sakkunniga för verkställande af utredning angående, bland annat, den framtida användningen af de utaf arméns mötesplatser, hvilka icke erfordras för sitt hittillsvarande ändamål, hafva beträffande förevarande mötesplats uti den 12 april 1910 afgifvet yttrande hemställt, att då Kronan i öfrigt icke vidare är ägare af vare sig mark eller byggnader å Sångå mo, områdena C och D måtte, i enlighet med hvad domänstyrelsen i sitt ofvannämnda utlåtande föreslagit, styckas i mindre lotter, passande till egna hem, samt snarast möjligt genom arméförvaltningens fortifikationsdepartements försorg försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande utan vidhållande af det utaf Riksdagen förut bestämda minimipriset, samt att de genom försäljningen inflytande medel tillgodoföras landtförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Med anledning häraf har fortifikationsdepartementet afgifvit underdånigt utlåtande den 28 maj 1910 och därvid anfört, att, då det ej funnes skäl för att områdena C och D skulle kvarstanna i departementets vård och de ej heller, såvidt departementet hade sig bekant, vore omedelbart behöfliga för annat statsändamål, en försäljning af områdena C och D syntes jämväl departementet vara för staten fördelaktigast, vare sig försäljningen skulle omfatta på en gång hela områdena eller dessa skulle styckas och successivt afyttras. Angående områdenas försäljning förelåge emellertid redan statsmakternas beslut, ehuru storleken af det därvid bestämda minimipriset, 3,000 kronor, utgjort hinder för beslutets verkställande. Fortifikationsdepartementet hade visserligen förut i underdånig skrifvelse den 26 november 1904 tillstyrkt detta af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västernorrlands län föreslagna minimipris, som det under då rådande konjunkturer ansetts mycket möjligt att erhålla, helst förhoppning förefunnits, att ett aktiebolag, som för områdena bjudit 2,000 kronor, skulle kunna förmås höja detta anbud med 1,000 kronor. Under nuvarande, af den inträffade ekonomiska krisen påverkade förhållanden torde man dock näppeligen kunna för denna mark, som i sitt nuvarande skick icke till någon del kunde uppskattas såsom åkerjord och till följd af det isolerade läget ej heller kunde i sin helhet uppdelas och försäljas till byggnadstomter, påräkna ett så högt pris som det bestämda minimipriset, hvilket motsvarade ungefär 250 kronor tunnlandet. På grund häraf och då, såsom fortifikationsdepartementet erfarit, berörda bolag numera ej ens vidhölle sitt anbud å 2,000 kronor, hemställde departementet, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att, med vidhållande af det år 1905 fattade beslutet om försäljning af ifrågavarande områden, medgifva, att försäljningen ej gjordes beroende af bestämdt minimipris.

Utlåtande af
arméförel-
ningens forti-
fikationsdepar-
tement.

Då, såsom af det ofvan anförda framgår, det af 1905 års Riksdag bestämda minimipris af 3,000 kronor vid försäljning af områdena C och D icke synes kunna påräknas och områdena för närvarande ej lämna staten någon som helst inkomst, anser jag, i likhet med myndigheterna, det vara för statsverket förmånligast att försälja områdena för det högsta pris, som kan erhållas. För att befordra egnahemsrörelsen torde områdena böra styckas i lotter lämpliga för egna hem, men med Kungl. Maj:ts beslut härom torde lämpligen böra anstå, till dess sig visat, huruvida Riksdagen medgifver försäljning utan fastställande af visst minimipris. Jag får alltså hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

Departements-
chefen.

att de å bifogade karta öfver förutvarande mötesplatsen Sångå med C och D betecknade områden om tillhoppa 5 hektar 98 ar 7 kvadratmeter må försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande och inflytande köpeskilling, sedan kostnaderna för försäljningen afdragits, tillgodoföras landtförsvares fond för byggnader och andra försvarsändamål.»

Till denna departementschefens, af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall; och skulle till Riksdagen aflåtas proposition af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

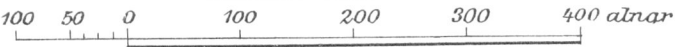
Ur protokollet:

Ali Söderhjelm.

Karta
öfver
SÅNGA MO

Skala 1:4000

B.

C.

□ Sjukhus

A.

D.

Å n g e r m a n e l f v e n

